

Latweeschu Awises.

Ar augstas Geweschanas - Kummisiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 4. Zettorsdeena tann 26tā Janvar 1822.

Jelgawā, tann 25tā Janvar.

Ittin wezzōs laikōs muhsu fwehta kristiga tizziba Kursemni ne mas ne bija, bet pagani ween schē dībwoja. Ta pirma kristiga basaiza, preefsch tuhktoscheem gaddeini Dundangas juhmallā, tann weetā, kur ta leela Irbe juhrā ee-eet, Lihbeschu starpā, tappe uszelta. Danskū semmes Rehninsch weenam deerabihjigam kohpmamanam naudu un leelas dahrwanas bij devis, lai scho fwehtu darbu isdarra, un tas, ar kuggi atbrauzis, uszehle pateezi to pirmu Deewa nammu, ko Bihelkonda nosanze, jo schis wahrods libdīnajahs ar to wahrdū Kirspehli; bet par tschetruimis gaddeim schi Lihbeschu basniza, kas taggad senn deenahm sagruusi, palikke ta ween-weeniga par wissu Kursemni. Taggad kahdi fahfimis gaddi, ta ta kristiga tizziba pateezi sahfusi ispaudetees pahr wissu Kursemni. — Tapatt fā winnōs wezzōs laikōs pee mums bijis, ta wehl taggad eefsch dauds leelahm semmehm; neissfātami tuhktoschi zilmeiki wehl grahbstahs paganisligā tumfibā un nesinnaschanā. Bet, gohds Deewam, wehl taggad deerabihjigi wihri gaddahs, kas nerehkinadami sawas meesas lablahschamu, un nebeddadami par gruhtibahm un breesmahm, ar fwehtu drohshibu aiseet, fā par leelahm simltustfnescheem, kur faule ittin stahvu us galvu spihd, ta arri tik augsti us seemela pufi, kur ir par Wassaru sneegs un ledus ne istuhst, gribbedami tikkai ta Runga Jesus wahrdū teem paganeem pafluddinaht, un winnu dwesles pee to Debbezu-Tehwu atgreest. Un Deews winneem palihds strahdahf sawu Deewa darbu, un isseht to Deewa sehku. — —

Veens deerabihjigs Rungs no Widsemnes mums taggad to jauku wehstnessi atrakstijis no tahm fallahm, kas stahv tann warren leelā juhrā, starp Ameriku un Asiu, kurru

juhru Austrumu, jeb itt ihpaschi to leelu juhru sauz, tapehz ka winnas garrums un plattums, waarak fā treshu-dallu wissas muhsu semmes lohdes aisenem, ka tur tas wezzais Rehninsch, kas par schahm fallahm, ko Sandwich fallas sauz, waldija, nomiris, un ka tas jauns Rehninsch, kam Tamori wahrods, effoh lizzis aispēhrnā gaddā wissus Elka-Deewju bildes salauht, bahrgi aiselegdams, lai wairs ne nokauj zilmekus, schēm Elkeem par uppuri, ka winsch sawu dehlu lizzis audsinaht eefsch kristigas tizzibas un ataizingis kristigus Mai-zitajus, winsch pats ar sawu Rehninene un ar saweem Leel-Kungeem, kristigu tizzibū peenehmis, un eet pats skohle, mahzidamees lassht un rakstih. Schis Rehninsch teem deerabihjigeem wihreem, kas tur winna tahlimā gan drihs diwi tuhktoschas juhdēs no scheijenes sawu Deewa darbu strahda, scho grahmatu rakstijis.

Altui, tann 28tā Julius 1820.

„Es dohmaju, manni Elki ne kas naw, fā „Juhfu Deews tas muhschigais ihstais Deews, „kas wissas leetas darrijis. Es sawus Elka- „Deewus atmettu: winni naw labbi; winni „manni nerro, winni man ne darra ne kahdu „labbumu, — taggad es tohs wissus atmettu. — „Man nekahdi Elki wairs. — Es jums patei- „žu, ka mannu dehlu effat mahzijuschi. — Es „pateizu wisseem (kristigeem) kaudim no Ame- „rika. — Sanemmet to no juhfu drauga.“

Rehninsch Tamori.

Gan drihs tahdu paschu grahmatu ir ta Rehninene rakstijusi. Mehs no schahm grahmatuhm diwi leetas mahzamees. Pirmā kahrtā, ka tam Rehninam Tamori gan labba tizziga firðs, bet winnam tee Elki bij atmettami, ne tapehz ka winnu nerro un ne darra nekahdu labbumu, bet tapehz ka nu zour Deewa schehla-

stibit un deerwabishjigu wihrū svehtu darboscha-
nu, to dshwou Deewit un winna weenpeedim-
mischu. Dehlu irr dabbujis atsicht. Ohtrā
fahrtā, ka ir dasch kristihts zilweks, pee schi
Kehnina Tamori, warretu mahzitees, sawus
leppenus Elkus, prohti sawu sihstumu, sawu
lepnibu, sawu pliheschani ur dsereschani arri-
atnest, tad ar to Kehnina Tamori warretu
sazzibt: man ne kahdi leppeni Elkis wairs! —
Lai Deewu firsnigi luhdsam, ka winna Walstis-
ba, jo deenahm jo wairak, abrigi un eefschfigi,
pee mums un pee zitteem atnahktu, un ka tas
gaischums tahs kristigas tizzibas ir tur sahktur
spihdeht, kur pagamu tunisia to semmi apklahj
un krehsliba tohs landis.

K a b i l l ē , t a n n i l o t a J a n w a r .

Muhſu masa Bihbeles-draudsiba, ko sawā
starpa effam uszehluschi, ittin labbi isdohdahs,
un wairojahs, ar Deewa paligu, jo deenahm
jo wairak. — Mehs effam weenit masu grah-
matiun lifikuschi raksts eespeest, no tahs nau-
das, ko paschi ikgaddi, woi 10 woi 20 Kapei-
kus, ka ifkates spēhj un gribb, samettam; jo
ne tas leelums, bet tas daudums tahdu dahwanu
to isdarra, ka tahs Bihbeles-draudsibas tahdas
leelas leetas spēhj isdarriht, ka pateeis isdarra.
Muhſu masai grahmatinai irr schis wirsrafsts:
„Mihliga yamahzischana, ka buhs ifweenam
kristitam: zilwekam to svehtu Bihbeli tahs.
„Jaunas Derribas lassibt.“

Latveesch, zaur Bibbeles-draugui mihsliqun
apghdaschanu, to Jaunu Derribu, eefsch
saukas drukkes, valdeews Deewam, rohkas
dabbujuschi, bet tatschu arri jasinn, ka to dahr-
gu Deewa wahrdi buhs lassibt; tas nu teek
mahzichts muhsu grahmatinā; eefsch muhsu
Kabilles drauds 150 tahdas grahmatinas, int
eefsch muhsu mihsu kaiminu draudsehn 120 par-
welti isdallitas. Tas irr tas pirmais redsangs
abrigs auglis muhsu masas Bihbeles-drauds-
ibas; lai Deewo dohd, ka ta arri eefschfigus,
tizzibas un taisnibas auglis, eefsch muhsu
firdim, baggatigi atnestu.

N o R i h g e s .

Isgahjuschā ruddenī, tannī 30ta Oktober,
Walnures aprinkī, Chweles mujschā, ta-

Chweles jauna basniza tappe eeswehtita. Minna
iritt smukka ustainta, ar labbu ehrgeli. —
Schi bija ta pirma Lutteru basniza, kas winna
aprinkī preefsch diwisiunts septiudefinitis gaddeem,
no Chweles Kunga tappe uszelta, un tadeht
winna wehl taggad Chweles basnizu fauz. —
Widsemnes General-Superdentes Kungs Son-
tag to jaunu basniza taggad irr eeswehtis, un
wehl trihs zitti Mahzitaji arri bija flahtu paligā.
Ta nauda, no kurkas ta basniza no jauna us-
taifita, no wezzahm basnizas apschinkoscha-
nahm krahusees; ta Altara bilde irr no pascha
Kirspehles Mahzitaja Bosse mahleta, un pa-
rahda ta Kunga Jesus Christus augschant-
zelschanu. Zaur Mahzitaja un Chrgelneeka
apghdaschanu 50 Latveeschu puiscchi diees-
mas ittin jaufi dseedaia, un no Dihges Bihbeles-
draudsibas, ta ka arri no Straupes (Noop)
Bihbeles-draudsibas. 198 Jaunas Derribas,
us ifkatrahm mahjahn, kas pee schibis basnizas
pederr, weena par welti tappe isdallitas.

N o W a h z s e u m m e s .

Tas laiks pee mums pateest sawads; seemas
ne mas now, us muhsu kaineem, kur zitteem
gaddeem ap scho laikut pasaules beesa sneega,
scho gaddi tikai plahna sneega kahrtina spihb,
bet par leijahm parvassaras laiks. Daschi kohki
ispaukst no jauna, ahbelu kohki seed, parvassar-
as pulkites arridsan, ir stahki daschahm wee-
tahm effam pahnhafuschi mahjas. Wissas
uppes un leeli uhdent pagallam masi un selli,
par dahrseem warr rakt un stahdiht, ka was-
farā.

Daschi no muhsu mihsleem lassitajeem muhs
irr waizajuschi, kam muhsu Amijes ne kahdas
sunas no Wahzemmes now atrohnamas? Mehs winnaus lubdsam, lai jelle peeminna muhsu
stahsta eefsch lmas lappinas, ka itt wisseem zil-
wekeem ne warroht par prahst darriht. Ko
muhs buhs Juns rafsiht no Wahzemmes,
kahds tur tas laiks bijis, jebzik tur ta labbiba
maka? Juhis to ne gribbat sunahit. Zits
sakka, ka ne no Tehwu-semmes to waihag sun-
nahit, jo tas esohit nelectiba. Woi buhs slud-
dinah, ka Minchen pilssata gan drihs Landage.

laps surreta, ka eefsch Karlstue zits Ministers
eezelts, ka us Elbes- uppi jauma tulle preefch
leelahm lairvehm eezelta? Schihs irr tahs jau-
nakas sunnas no Wahzsemmes. Ko Juhs mihi
laafftaj siineet no Minchen, no Karlsrue, no
Elbes- uppes? Te irr waijaga leelas mahzi-
schanas; te jasuma kahdas Leelfundisbas, kahdas
Aehnina walssibas Wahzsemme, ka to edalla,
kahdi tee teesas aprinki, kahdi tee galwas pilss-
fati un kahdi atkal tee masakt, un kurrä weetä
ikkatras stahw; bet mehs Latweeschi paschu-
fawu Kursemni wehl ne pasibstam, jo Went-
neeks ne ko ne sunna no Illukstehm, kas tatschu-
labz leels meests Kursemme, un Augschgallneeks
atkal nesunna, ka Viltene pilssahs pasaule,
kas tatschu tas wezzakais par wissu Kursemme. —
Mums schkeet, ka waijaga papreefch fawu pa-
schu mahjokli labbi pascht un to wehra nemt,
kas mihi Lehnu-semmi noteek, pirms ismeklesan
kahdas tahs sweschas semmes un ko tur, winna
tahlumä, kaudis darrä? — Lai tadehl gohdigs
laafftai mums lauj muhsu zellur eet, ka paschi
sunnam un prohtam; muhsu Alwises ne-waid
Wahzsemmes, jeb Karra-Alwises, bet Latwee-
schu Alwises preefch mihleem Kur- un Widse-
meeem. — Kas pee arraju lauschu prah-
zillafchanas derrigs buhs, to mehs zit spchdani
fluddinam arri no zittahn semmehm, bet ne
mehs gribbam, nedj arri drihkstam, sweschas ne-
prohtamas sunnas schimis Alwises farakstiht. —

Teefas fluddinashana.

Pehz tahs, no ta augsta Winanz-Ministera-
Kunga, tanni 5ta Janwar. Mehnescha deenä,
pee Kursemmes Kambara-Waldischanas atnah-
fuchas usdohschanas, pehz kurras to terminu,
kas bij nolikts, pehz Andeleschanas-Passu is-
dohschanas preefch teem Semnekeem, kas gribb
andeleht, lihds 1mu Bewrar deenu buhs wilzi-
nahf, schi termina wilzinashana Kursemme-
Semnekeem ne ween teek sunnam darrita, bet
arri pehz labbakas faprashanas wehl teek pee-
minnehts, ka schihs Andeles-Passes tschetradi-
teek eedallitas, prohti:

Pirma fahrtä, us leelu Andeleschanu wissur,
ne ween eefsch Kreewu Walss, bet arri pee Kohp-
mannu beerjes, pee kurras leelas Andeleschanas

waijag lukt peerakstitees ar 5000 (lassi peezdes-
mits tuhkfoscheem) Rabbuleem papihru nau-
das, un wairak.

Ohrä Fahrtä, us leelu Andeleschanu, tikkai
eefsch Kreewu walsis, fur waijaga 25000 (lassi
dividemits peztuhkfoschhu Rabbulu, un wairak.

Treschä Fahrtä, us Andeleschanu un pel-
nischamu ar 8000 (lassi astor tuhkfoscheem)
Rabbuleem, un wairak.

Zettortä Fahrtä, us Andeleschanu un pel-
nischamur, aprinki un pilssata, fur waijag ar
4000 lihds 8000 Rabbuleem lukt peerakstitees.
Schihs Andeles-Passes ikgadda teek atjaunotas.

Par to Passi no pirmas fahrtas teek makfati
2500 Rabbuli.

Par to Passi no ohtras fahrtas teek makfati
1000 Rabbuli.

Par to Passi no treschias fahrtas teek makfati
400 Rabbuli.

Par to Passi no zettortas fahrtas peesi Rub-
buli, ik no sunta tahs peeteiktas naudas.

Ta Semneku wifnerziba warr no Aprinka-
Renteijehni to isdohschamu tahdir Andeleschanas-
Passu, preefch teem appaksch winnas
stahwedameem Semnekeem, kam Passu-Grah-
matas irr, prassht, bet winna buhs, pec
ikkatras tahdas prassishanas, to Poschlines
naudu, ne ween par to Andeleschanas-Passi,
bet arri par tahm grahamatahni atsultiht, kas
pehz tahs Andeleschanas fahrtas, us kurre-
ta Andeleschanas-Passi to teesu dohd, teem
Semnekeem waijaga buht; talihds arridsan
buhs, paschas tahs grahamatas, pehz waijadsi-
gas pahrikattishanas, preefchä lukt.

Semneeks, kam peeklahjama Passu-Grah-
mata irr, warr arridsan, ja winsch scho Passi
ar luhschanas-raksteem pee Aprinka-Renteijes
nodohd, un wissas nolikas Poschlines, ka par
to Andeleschanas-Passi, ta arri par tahm grah-
matahni makfa, pehz fawas gribbeschanas, tah-
du Andeleschanas-Passi dabbuht.

Tahs Andeleschanas-Passes geld tikkai us
weenu gaddu, prohti, no 1 ma Janwar lihds 1mu
Janwar, tas laiks, kurrä winnas buhs isdohd,
teek nolikts no 15ta Dezember lihds 1mu Janwar.

Tam Semneekam ne waijaga, pehz at'au-
noschanas fawas Andeleschanas-Passes, pa-

scham atnahkt: ta Teesa jeb ta Wirsneeziba,
kas winnam Passu-Grahmatu dewusi, warr
ar wehrā-nemfchanu to augscham isteiktu lik-
fumu, jaunu Undeleschanas - Passi prassift.
Jelgawā, tanni 12tā Janwar 1822.

Us teefas pauehleschanu,

G. v. Nenngarten,

Kambara-Waldischanas Sikkhrs.

Zitta fluddina fchana.

Tanni nafti preefsch 20tu Janwar Mehnescha
beenu tam Krohna Wirzawas Saimneekam
Breeschu Fahnim sīrgs un sohfi no stalta issagti.
Sīrgs bij duhfans chriselis, 4tu gaddu wezs, ne
leels, farri us kreisu pufi, eefsch pasleppenehm
prett tukschumu masa lahmite, melna aste.
Labba patezibas naudu sohla tam, kas taifnu
sinnu dohs Krohna Wirzawas-Muischā.

Isdahwafchana s.

Wilzes-Muischā Mescha-Muischas Kir-
spehlē, mas bruhns sīrgs peeklihdis. — Tas,

kam peederr sai teizabs pee Wilzes-Muischā-
Poilizes, kur ja parandis ka wirnam pateesi
peederr, un ja maksahs wissu, kas schi surga
labbad isdohts, to atdabbuhs.

S i n n a.

Mehs appaksch rakstiti, wisseem teem, kas
wehl muhsu Awises gribbetu apstelleht, schē
darram sinnamu: ka no Imas Bewrar Mehne-
scha deenas, un us preefschu turplikam, wis-
seem, kas gribbetu schahs Latveeschu Awises ar
Passi ikneddelas dabbuht, par to ja sakfahs
Pastes-nammōs, un pee Pantes-Kungeem, jo
mehs tahdas apstelleschanas wairs ne mai ne
peenemusim. — Tikkai tee, kas ikneddelā schihm
Awises lappinahm paschi gribb un warr Jel-
gawā, Steffenhagena nammā, pakkalnahft, ir
turplikam winnas pee mums warr apstelleht.
Jelgawā, tanni 25tā Janwar 1822.

Watson un Steffenhagen.

Rihges labbibas un naudas tīrgus,

mums scho reissi naw atstellehts, mehs tadehl no weena sinnama zilwela, kas no Rihges pahnhaze,
to tīrgu no 1ota Janwar effam isklausinajuschi.

	Sudraba naudā	jeb	Papihru naudā
Puhrs Kudsu tappe maksahs ar	I Rub. 20 Kap.	4 Rub. 57 Kap.	
— labbu Kweeschu	2 = =	7 = 62	=
— Meeschu	I = =	3 = 81	=
— Meeschu-Witramu	— = =	— = —	=
— Ausu	— = 60	2 = 28	=
— bihdeletu Kweeschu miltu	2 = 20	8 = 38	=
— bihdeletu Kudsu miltu	— = =	— = —	=
— rapju Kudsu miltu	I = 15	4 = 38	=
Weens Sudraba Rubbuls geldeja	— = =	3 = 81	=
— jauns Dahlberis	I = 32	5 = 6	=
Peezi Rubbuli Papihru naudas	I = 31	— = —	=
50 Graschi irr Warra jeb Papihres Rubbuls, un Warra nauda stahro ar Papihres naudu weenā maksā.			

Den Druck genehmiget, von der Einführungskommission dazu beauftragt, der

Staatsrat Necke.